

COVID-19: maatregelen en exitstrategieën in div. omringende Europese landen (o.b.v. beschikbare informatie en o.v. van aanvullende informatie)

	• In veel omringende landen zijn of worden exitstrategieën zichtbaar. • Volksgesondheid en economie de voornaamste uitgangspunten voor een exit. • Overall is de overtuiging dat een exit om een brede, samenhangende aanpak vraagt. • Steeds is de boodschap dat een exit geleidelijk gaat en lang duurt. • Mondkapjes, testen, apps en (toenemend) contactonderzoek zijn prominente elementen in de plannen. • Tegelijk verschilt het exitbeleid – en zeker de uitvoering ervan – nogal per land. • Enkele landen hebben uitgewerkte strategieën gepresenteerd en zijn begonnen die uit te voeren. • Andere landen zijn voorzichtig gestart met het versoepelen van beperkende maatregelen. • Weer andere landen overwegen nog hoe en wanneer zij gaan afschalen. • Net zoals bij de beperkende maatregelen komen exitstrategieën op nationale basis tot stand.
BELGIË	Maatregelen (t/m 3 mei) • Thuisblijven verplicht; huisbezoek verboden (m.u.v. zorg) – zie exit • Onnodige verplaatsingen verboden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) – zie exit • Op straat max. 2 personen (m.u.v. huishouden) – zie exit • 1,5m afstand • Non-foodzaken gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) – zie exit • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) – zie exit • Horeca gesloten (m.u.v. afhalen/bezorgen) – zie exit • Indoor/outdoor recreatie gesloten (incl. vakantieparken en campings) • Evenementen verboden – zie exit • Onderwijs gesloten (NB kinderopvang open) – zie exit • Verpleeg-/verzorgingshuizen: bezoek verboden – zie exit • Erediensten verboden • Landsgrenzen gesloten (m.u.v. goederen, inwoners, repatrianten, grensarbeid e.d.) Exit (v.a. 4 mei) • Advisering: breed samengestelde ad-hoc-adviesgroep (Groep van Experts belast met de Exitstrategie) • Afwegingen: minimaliseren gezondheidsrisico's (verspreiding virus; ziekenhuisopnames; ic-capaciteit); maximaliseren economische activiteit • Afschalingsmaatregelen 15 april – Bouwmarkten en tuincentra open v.a. 16 april – Evenementen verboden tot 1 september – Bezoek verpleeg-/verzorgingstehuizen voorwaardelijk toegestaan • Exitstrategie 24 april • Progressief (toenemend afbouwend); evoluerend (aanpassend aan gezondheidssituatie); niet-definitief (zo nodig stap terug) • Afschaling in fasen: 4 mei (1a), 11 mei (1b), 18 mei (2) en 8 juni (3) • Besluit start nieuwe fase in de week daaraan voorafgaand • Mondkapjesplicht (OV, school en als 1,5 afstand niet kan) v.a. 4 mei (overheid verstrekt mondkapjes) • Niet-essentiële ondernemingen (bouw, maakindustrie, wegtransport e.d.) open v.a. 4 mei

	• Stoffenwinkels e.d. (t.b.v. thuisproductie mondkapjes) open v.a. 4 mei • Non-foodzaken (ongeacht grootte) open v.a. 11 mei • Huisbezoek: versoepeling verbod evt. v.a. 11 mei • Basis- en voortgezet onderwijs geleidelijk opstarten v.a. 11 mei (evt. 15 mei toegestaan) – Groepen van max. 10 leerlingen – Maximum drie leerjaren basis- en voortgezet onderwijs naar school – Eindexamenklassen, eerste leerjaren en praktijkopleidingen hebben prioriteit – Scholen verantwoordelijk voor leerlingen van alle werkende ouders (niet alleen vitale beroepen) • Lessen basis- en voortgezet onderwijs hervatten v.a. 18 mei (NB kleuterscholen dicht tot zeker eind mei) • Kappers en musea evt. open v.a. 18 mei • Samenscholingsverbod: versoepeling evt. v.a. 18 mei • Kleine openluchtevenementen toegestaan v.a. 8 juni • Restaurants evt. open v.a. 8 juni • Grensmaatregelen verlengd tot zeker 8 mei • Overige maatregelen tot nader order verlengd • Testen: gaandeweg zo nodig opgevoerd tot 45.000 per dag; test voor alle zorgmedewerkers alsook iedereen met symptomen of contact met zieke; testvoorraad gegarandeerd; testcapaciteit nu 20.000; aantal testen in praktijk nu < 10.000 per dag • Contactonderzoek: vergroting inspanningen (totaal 2.000 fte) • App: vet. invoering is gewestelijke bevoegdheid; wel 1 federaal juridisch kader; vrijwillig gebruik • Werkplek: afstands- en hygiënemaatregelen moeten zijn gegarandeerd
DENEMARKEN	Maatregelen (t/m 10 mei) • Thuisblijven aangeraden; huisbezoek in principe niet beperkt (wordt wel ontmoedigd) • Onnodige verplaatsingen ontraden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 10 personen • 2m afstand • Non-foodzaken gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) – zie exit • Horeca gesloten (m.u.v. afhalen/bezorgen) • Indoor/outdoor recreatie gesloten (m.u.v. campings en vakantiecentra) • Evenementen verboden tot 1 september • Kinderopvang en onderwijs gesloten – zie exit • Verpeeg-/verzorgingshuizen: bezoek verboden • Erediensten verboden • Landsgrenzen gesloten (m.u.v. goederen, inwoners, repatrianten, grensarbeid e.d.) Exit • Advisering: [vnl.] Danish Health Authority • Afwegingen: volksgezondheid en economie • Kinderopvang en basisscholen (= kinderen tot 12 jaar) open v.a. 15 april • Contactberoepen hervat v.a. 20 april • Overige maatregelen verlengd t/m 10 mei • Eind april of begin mei besluit evt. verdere maatregelen

	• Beroeps- en voortgezet onderwijs (voorlaatste + laatste jaar) evt. open na 10 mei • Testen belangrijk element bij verdere afschaling/exit (streven: 40.000 testen per dag)
DUITSLAND	Maatregelen (t/m 3 mei) • Thuisblijven aangeraden; huisbezoek verboden (m.u.v. zorg) • Onnodige verplaatsingen ontraden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 2 personen (m.u.v. huishouden) • 1,5m afstand • Non-foodzaken gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) tot 20 april • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) • Horeca gesloten (m.u.v. afhalen/bezorgen) • Indoor/outdoor recreatie gesloten • Evenementen verboden • Kinderopvang en onderwijs gesloten • Verpeeg-/verzorgingshuizen: bezoek verboden • Erediensten verboden • Landsgrenzen deels gesloten (Denemarken, Frankrijk, Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland; m.u.v. goederen, inwoners, repatrianten, grensarbeid e.d.); Exit • Advisering: [vnl.] Leopoldina ($\approx$ natuurwetenschappelijke KNAW) en Robert Koch Institut ($\approx$ RIVM) • Afwegingen: volksgezondheid, economie en maatschappij • Geen exitstrategie; wel afschalingsmaatregelen 15 april – Non-foodzaken tot 800m² open v.a. 20 april – Plan implementatie onderwijs (klassengrootte; pauzeconcepten; prioriteit aan eindexamenklassen) op 29 april – Non-foodzaken tot 2.500m² (excl. warenhuizen) open v.a. 4 mei – Kappers open v.a. 4 mei – Basisonderwijs (bovenbouw) open v.a. 4 mei – Voortgezet onderwijs (voorlaatste + laatste jaar) open v.a. 4 mei – Evenementen verboden tot 1 september (NB deelstaten bepalen toelaatbare omvang) – Mondkapjesplicht (OV; winkels) v.a. 27 april – Overige maatregelen (incl. grensmaatregelen) verlengd t/m 3 mei • Evaluatie en evt. nieuwe besluiten op 30 april • Testen, apps en contactonderzoek belangrijke elementen bij verdere afschaling/exit • Evt. gedifferentieerde aanpak (immune burgers vs. niet-immune burgers; ruime werkplekken [fabrieken] vs. krappe [kantoren]; minder getroffen regio's vs. zwaar getroffen regio's; enz.)
FRANKRIJK	Maatregelen (t/m 10 mei) • Thuisblijven verplicht; huisbezoek verboden (m.u.v. zorg) • Onnodige verplaatsingen verboden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 1 persoon • 1,5m afstand • Mondkapje aangeraden buitenshuis (NB verplicht in div. gemeenten) • Non-foodzaken gesloten (m.u.v. apotheken e.d.)

	• Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) • Horeca gesloten (m.u.v. afhalen/bezorgen) • Indoor/outdoor recreatie gesloten • Evenementen verboden • Kinderopvang en onderwijs gesloten • Verpleeg-/verzorgingshuizen: bezoek verboden • Erediensten verboden • Landsgrenzen gesloten (m.u.v. goederen, inwoners, repatrianten, grensarbeid e.d.) Exit • Exitstrategie 28 april (15:00) • Advisering: brede wetenschappelijke ad-hoc-adviescommissie (Conseil scientifique Covid-19) • Afwegingen: volksgezondheid en economie ('behoud productieve basis') • Geleidelijke, gecontroleerde en progressieve afbouw maatregelen v.a. 11 mei • 6 kernthema's: volksgezondheid; onderwijs; ondernemingen; OV; publieke bijeenkomsten (evenementen) • Mondkapjesplicht evt. in OV en winkels v.a. 11 mei • App: introductie o.v.b. van traceerapp 'Stop Covid' v.a. 11 mei • Onderwijs (o.b.v. vrijwilligheid) evt. open v.a. 11 mei • Non-foodzaken [deels] open v.a. 11 mei • Bezoek verpleeg-/verzorgingshuizen voorwaardelijk toegestaan v.a. 11 mei • Horeca gesloten tot 15 juli (besluit evt. eind juni) • Evenementen verboden tot 15 juli • Testen belangrijk element bij afschaling/exit • Buitengrenzen Schengen gesloten houden (wens/inzet)
ITALIË	Maatregelen (t/m 3 mei) • Thuisblijven verplicht; huisbezoek verboden (m.u.v. zorg) – zie exit • Onnodige verplaatsingen verboden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 1 persoon • 1m afstand • Mondkapje aangeraden aangeraden (NB verplicht in div. regio's) – zie exit • Niet-essentiële ondernemingen gesloten – zie exit • Non-foodzaken gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) – zie exit • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) • Horeca gesloten – zie exit • Niet-essentiële ondernemingen gesloten • Indoor/outdoor recreatie gesloten • Evenementen verboden • Kinderopvang en onderwijs gesloten • Erediensten verboden • Landsgrenzen gesloten (m.u.v. goederen, inwoners, repatrianten, grensarbeid e.d.) • Taakgroep t.b.v. bestrijding desinformatie/nepnieuws Covid-19 Exit

	• Afwegingen: primair volksgezondheid (i.h.b. voorkomen 2e golf) • Afschaling (experimenteel): kleine non-foodzaken deels open v.a. 14 april • Exitstrategie 26 april • Mondkapjesplicht (OV; winkel) v.a. 4 mei • Thuisblijven en huisbezoek: geleidelijke versoepeling v.a. 4 mei • Niet-essentiële ondernemingen (bouw, maakindustrie e.d.) open v.a. 4 mei • Horeca: afhalen maaltijden v.a. 4 mei • Non-foodwinkels open v.a. 18 mei • Contactenberoepen hervat v.a. 1 juni • Horeca: koffiebars en restaurants open v.a. 1 juni • Testen belangrijk elementen bij afschaling/exit • App: zorg over snelle selectie en privacy (evaluatie na crisis); vrijwillig gebruik; Autoriteit Persoonsgegevens betrokken
LUXEMBURG	Maatregelen (t/m 21 juni) • Thuisblijven aangeraden • Onnodige verplaatsingen ontraden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 1 persoon (m.u.v. huishouden) • 2m afstand • Non-foodzaken en -markten gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) • Horeca gesloten (m.u.v. afhalen/bezorgen) • Indoor/outdoor recreatie gesloten • Evenementen verboden • Kinderopvang en onderwijs gesloten – zie exit • Bezoek verpleeg-/verzorgingshuizen verboden • Landsgrenzen open Exit (v.a. 20 april) • Exitstrategie gepresenteerd 15 april • Advisering: brede ad-hoc-adviescommissie • Afwegingen: volksgezondheid, economie en sociaalpsychologische aspecten • Afschaling in fasen: 20 april (1), 11 mei (2) en 25 mei (3) • Mondkapjesplicht (OV; als 2m afstand niet kan) v.a. 20 april (overheid verstrekt mondkapjes) • Bouw, bouwmarkten, tuincentra, milieustraten, pedagogische/psychologische hulpverlening herstart v.a. 20 april • Beroeps- en voortgezet onderwijs (eindexamenklassen) open v.a. 4 mei • Beroeps- en voortgezet onderwijs overige klassen open v.a. 11 mei • Basisonderwijs en kinderopvang open v.a. 25 mei • Eindexamens beroeps- en voortgezet onderwijs op 25 mei • Voorzorgsmaatregelen onderwijs – Klassen splitsen in 2 groepen; elke groep om de week naar school; leerkracht behandelt 2 weken dezelfde stof – Afstand houden; pauzes afwisselen; inkrimpen lesuren; geen sport en spel; kantines sluiten – Mondkapje aangeraden op school, verplicht in de schoolbus – Overheid verstrekt desinfectiemiddelen voor scholen en mondkapjes voor leerlingen en docenten

	– Als 1 deel van de klas niet op school zit: naschoolse opvang óf thuis huiswerk maken • Verpeeg-/verzorgingshuizen: bezoek verboden (tot 11 mei; alle bewoners en werknemers worden getest) • Evenementen verboden tot 1 augustus • Tijdens/na fase 3 wordt heropening van o.a. horeca, non-foodzaken en andere zaken bezien • Testen belangrijk element bij verdere afschaling/exit • Premier zeer negatief over app i.v.m. privacy • Artsen suggereren behandeling coronapatiënten te concentreren in 1 ziekenhuis
OOSTENRIJK	Maatregelen (t/m 30 april) • Thuisblijven verplicht; huisbezoek verboden (m.u.v. zorg) • Onnodige verplaatsingen verboden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 1 persoon (m.u.v. huishouden) • 1m afstand • Non-foodzaken gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) – zie exit • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) – zie exit • Horeca gesloten (m.u.v. afhalen/bezorgen) – zie exit • Indoor/outdoor recreatie gesloten (incl. speeltuinen) • Evenementen verboden (tot 1 juli) • Kinderopvang en onderwijs gesloten • Erediensten verboden • Sluiting landsgrenzen (m.u.v. goederen, inwoners, repatrianten, grensarbeid e.d.) Exit (v.a. 14 april) • Afwegingen: volksgezondheid en economie • Mondkapjesplicht (OV; winkels) • Non-foodzaken tot 400m², bouwmarkten en tuincentra open v.a. 14 april • Non-foodzaken groter dan 400m², winkelcentra en kappers open v.a. 1 mei • Eind april evaluatie (afschalings-) maatregelen; evt. verdere versoepeling na 1 mei • Restaurants, cafés, gebedshuizen en div. cultuurinstellingen open v.a. 15 mei • Scholen evt. open v.a. ± half of eind mei • Evt. beperken buitenlands toerisme in zomer 2020 • Testen en app(s) belangrijke elementen bij verdere afschaling/exit
SPANJE	Maatregelen (t/m 10 mei) • Thuisblijven verplicht; huisbezoek verboden (m.u.v. zorg) • Onnodige verplaatsingen verboden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 1 persoon • 1m afstand • Mondkapje aangeraden buitenshuis • Non-foodzaken en niet-essentiële ondernemingen gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) • Horeca (m.u.v. afhalen/bezorgen) • Niet-essentiële ondernemingen gesloten • Indoor/outdoor recreatie gesloten

	• Evenementen verboden • Kinderopvang en onderwijs gesloten • Erediensten verboden • Verpeeg-/verzorgingshuizen: bezoek verboden • Landsgrenzen gesloten (m.u.v. goederen, inwoners, repatrianten, grensarbeid e.d.) Exit • Afwegingen: volksgezondheid (primair) en economie (secundair) • Geen exitstrategie, wel afschalingsmaatregelen – Niet-essentiële ondernemingen (fabrieken, bouw, enz.) deels open v.a. 13 april – Kinderen tot 14 jaar onder voorwaarden naar buiten v.a. 27 april – Thuisblijven: geleidelijke versoepeling v.a. 4 mei – Verdere afschaling aangekondigd v.a. 11 mei ▪ Voorwaarden verdere afschaling: zicht op besmettingshaarden; ziekenhuizen e.d. besmettingsvrij houden; afvlakken besmettingen; daling sterfte; voldoende zorgcapaciteit; testcapaciteit; PPE-capaciteit; voorkomen 2e golf • Evt. inrichting 'quarantaineruimten' voor 'asymptomatische' dragers virus • Evt. beperken (buitenlands) toerisme in zomer 2020 • Evt. gefaseerde herstart onderwijs v.a. ± september • Testen en apps waarschijnlijk belangrijke elementen in afschaling/exit
VK	Maatregelen (tot 7 mei) • Thuisblijven aangeraden; huisbezoek ontraden (m.u.v. zorg) • Onnodige verplaatsingen ontraden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 2 personen (m.u.v. huishouden) • 2m afstand • Non-foodzaken gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) • Horeca gesloten (m.u.v. afhalen/bezorgen) • Indoor/outdoor recreatie gesloten (incl. speeltuinen) • Evenementen verboden • Kinderopvang en onderwijs gesloten • Verpeeg-/verzorgingshuizen: bezoek vaak niet toegestaan (maatregel vanuit branche zelf) • Erediensten verboden • Landsgrenzen open (NB vertragingen door beperkingen en voorwaarden aan transitverkeer uit Frankrijk en België) Exit • Advisering: bestaand wetenschappelijk adviesorgaan (Scientific Advisory Group for Emergencies) • Afwegingen: afvlakken besmettingen; daling sterfgevallen; zorgcapaciteit; testcapaciteit en PPE; voorkomen 2e golf • Geen exitstrategie; discussie in kabinet (± economie vs. volksgezondheid) over start en voorwaarden exit • Media: masterplan 'Traffic Lights' voor fasegewijze transitie v.a. 11 mei (kabinet ontkent) • Gefaseerde afschaling evt. niet eerder dan tegen of rond de zomer • Evt. gedifferentieerde aanpak (focus op bepaalde groepen, zoals leeftijdsgroepen, of op bepaalde gebieden, zoals regio's) • Testen en apps waarschijnlijk belangrijke elementen in afschaling/exit • NHS ontwikkelt app in samenhang met uitvoerig testen (doel: 100.000 testen per dag)

ZWEDEN	Maatregelen • Thuisblijven (vrijblijvend advies) • Onnodige verplaatsingen ontraden (vrijblijvend advies) • 1,5m afstand (vrijblijvend advies) • Horeca: max. aantal personen samen; uitsluitend aan tafel zitten; armlengte afstand houden; hygiënemaatregelen • Evenementen (= concerten, lezingen e.d.): max. 50 personen (m.u.v. privéfeesten, sportscholen e.d.) • Voortgezet en hoger onderwijs gesloten; voorlopig alleen op afstand (online) • Landsgrenzen open (NB alle buurlanden hebben grenzen gesloten) Exit • Advisering: Public Health Agency; National Board of Health and Welfare; Civil Contingencies Agency
ZWITSERLAND	Maatregelen (t/m 26 april) • Thuisblijven aangeraden • Onnodige verplaatsingen ontraden (m.u.v. relevant werk, inkopen, zorg e.d.) • Op straat max. 5 personen (m.u.v. huishouden) • 2m afstand • Non-foodzaken gesloten (m.u.v. apotheken e.d.) • Contactberoepen verboden (m.u.v. gezondheidswerkers) – zie exit • Horeca gesloten (m.u.v. afhalen/bezorgen) • Indoor/outdoor recreatie gesloten • Evenementen verboden – zie exit • Kinderopvang en onderwijs gesloten – zie exit • Verpeeg-/verzorgingshuizen: bezoek toegestaan • Landsgrenzen gesloten (m.u.v. goederen, inwoners, repatrianten, grensarbeid e.d.) Exit (v.a. 27 april) • Exitstrategie gepresenteerd 16 april • Advisering: wetenschappelijke ad-hoc-taskforce (Swiss National COVID-19 Science Task Force) • Afwegingen: volksgezondheid en economie • Afschaling in fasen: 27 april (1), 11 mei (2) en 8 juni (3) • Besluit start fase 2 op 29 april; besluit start fase 3 op 27 mei • Bouwmarkten, tuincentra en contactberoepen open v.a. 27 april • Evt. verdere versoepeling maatregelen (geen details) v.a. 27 april • Basis- en middenschool (= kinderen ± 4-15 jaar) open v.a. 11 mei • Non-foodzaken open v.a. 11 mei • Beroeps-, voortgezet en hoger onderwijs open v.a. 8 juni • Musea, bibliotheken en dierentuinen open v.a. 8 juni • Samenscholingsverbod: versoepeling v.a. 8 juni • Evenementen: binnenkort besluit • Werkplek: afstands- en hygiënemaatregelen moeten zijn gegarandeerd • Testen en apps belangrijke elementen in verdere afschaling/exit

Dit overzicht van de NCTV i.s.m. BZ geeft een algemeen beeld van maatregelen en exitstrategieën in enkele omringende Europese landen.